

Kaitseministeerium
info@kaitseministeerium.ee

Teie 20.04.2026 nr 5-2/26/6,
KAM/26-0459/-1K/
Meie 08.05.2026 nr 1.2-3/1058-2

Kooskõlastuskiri kaitseministri määruste muutmise eelnõule

Lugupeetud minister

Täname, et olete esitanud meile kooskõlastamiseks kaitseministri määruse „Kaitseministri määruste muutmise eelnõu seoses sõjaväerelvade kasutamise tingimuste täpsustamisega“. Kooskõlastame eelnõu järgmise alaealisi puudutava märkusega arvestamisel.

Palume kaaluda § 1 punktide 5 ja 6, millega laiendatakse 16- ja 17-aastaste õpilaste ja Kaitseliidu noorliikmete õigust kasutada sõjarelvi, eelnõust välja jätmist.

Kavandatav kaitseministri määruse muudatus tõstatab meie hinnangul küsimusi seoses selle kooskõlaga ÜRO lapse õiguste komitee varasemate soovitustega. Komitee soovitas oma [2017. aasta lõppjärel dustes](#) Eestil keelata laste üldine tulirelvade kasutamine (p 13) ning viitas samale soovitusele uuesti ka [2024. aastal](#) (p 45).

Nii lapse õiguste konventsiooni (LÕK) kui ka lastekaitseseaduse kohaselt tuleb kõigis lapsi puudutavates otsustes esikohale seada lapse parimad huvid. LÕK rõhutab lapse õigust turvalisusele, kaitstud ja vägivallavabale kasvukeskkonnale ning vajadust kaitsta last tegevuste eest, mis võivad mõjutada tema turvalist arengut või kujundada vägivalda normaliseerumist. Sellest tulenevalt leiame, et laste kokkupuude tulirelvadega vajab eriti hoolikat kaalumist ning kõrgendatud ettevaatlikkusega lähenemist.

Kavandatav regulatsioon võimaldab teatud tingimustel anda 16-17-aastastele kasutada kuni 9 mm kaliibriga käsitulirelva riigikaitseõpetuse või Kaitseliidu tegevuste raames. ÜRO lapse õiguste komitee praktikast nähtub, et laste kokkupuudet tulirelvadega tuleks käsitleda võimalikult piiratud ulatuses, eriti sõjalises või riigikaitse kontekstis. Seetõttu vajaks meie hinnangul täiendavat selgitamist, kuidas kavandatav erand suhestub komitee soovitusega piirata laste tulirelvade kasutamist.

Seletuskirjas on ühe eesmärgina välja toodud laskespordi järjepideva arengu toetamine. Samas jääb ebaselgeks, millist täiendavat eesmärki täidab just sõjarelvade kasutamise võimaldamine, arvestades, et alaealistel on juba praegu võimalik harrastada laskespordi ning osaleda laskevõistlustel erinevate relvadega. Samuti võiks täpsemalt avada seletuskirjas toodud väidet, et relvadega tutvumine aitab leevendada ajateenistusega seotud pingeid.

Lapsi puudutavates otsustes tuleb esikohale seada lapse parimad huvid. Seetõttu peame oluliseks hinnata täiendavalt, kas sõjarelvade kasutamise võimaldamine alaealistele on põhjendatud ja vajalik just lapse heaolu ja arengu vaatest. Kuigi muudatus võib olla

põhjendatav riigikaitseliste või korralduslike eesmärkidega, sealhulgas relvastuse ühtlustamise ja ressursside kasutamise vaatest, võiks seletuskiri selgemalt avada, kuidas on seejuures kaalutud lapse parimaid huve. Samuti võiks täpsemalt põhjendada, millest tuleneb muutus varasemast lähenemisest, kus alla 18-aastaste sõjarelvade kasutamise piiranguid põhjendati LÕK-i ja Genfi konventsiooni lisaprotokolliga.

Täiendavat selgitamist vajab ka vanema või eestkostja nõusoleku regulatsioon. Seletuskirjast ei nähtu üheselt, kas nõusolek on ühekordne, tähtajaline või kehtib kuni lapse täisealiseks saamiseni. Samuti peame oluliseks arvestada kooli- ja huvitegevuse kontekstiga, kus noore võimalus relva kasutamisest keelduda võib grupisurve või õppetööga seotud ootuste tõttu olla pigem formaalne. Seetõttu võiks seletuskirjas täpsemalt kirjeldada, kuidas tagatakse noore tegelik vabatahtlikkus ja teadlik nõusolek.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Karmen Joller
sotsiaalminister

Birgit Siigur
birgit.siigur@sm.ee

Rebeka Pintson
rebeka.pintson@sm.ee